به نام خدا

محل درج مهر مدرسه

دبیرستان دخترانه فرهوشان ناحیه۴مشهد مقدس

امتحان پایانی نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام و نام خانوادگی:

تعداد صفحات : ۲ صفحه **پایه:هشتم** **نام درس:ادبیات** **مدت آزمون: ۶۰ دقیقه** **تاریخ: ۱ / ۳ /۰۳**

نمره باعدد:	نمره باحروف:	نام و نام خانوادگی دبیر:	شماره صندلی
...../.....	.....	امضا:	

ردیف	(الابذکرالله تطمئن القلوب) همانا با یاد خدا دلها آرام می گیرد.	بارم
۱	**درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.** الف) «گشت از کِلک «فدایی» چو دلش دود بلند»، واژهٔ «کِلک» در این عبارت به معنای «قلم» است. ص غ ب) در عبارت «ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت»، هم آرایهٔ جناس و هم تشبیه وجود دارد. ص غ	۰/۵
۲	**مترادف واژهٔ مشخص شده در عبارت پایین، در کدام گزینه آمده است؟** «ای وطن ای دل مرا مأوا / ای وطن ای تن مرا مسکن» الف) جای امن ب) دوست ج) همراه د) محل نشستن	۰/۲۵
۳	**در عبارت زیر کدام گزینه هستهٔ گروه اسمی نیست؟** «اینترنت پنجره‌ای است که می‌تواند منظره‌ای سرسبز و روح‌انگیز را نشاند دهد یا فضایی طوفان‌خیز را پیش چشم آورد» الف) اینترنت ب) منظره ج) روح‌انگیز د) پنجره	۰/۲۵
۴	**معنی درست واژگان مشخص شده را مقابل عبارت بنویسید.** الف) حد من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن (.....) ب) در راه طراری به وی باز خورد. (.....)	۰/۵
۵	**ابیات زیر را بخوانید و به سؤالات «الف تا ج» پاسخ دهید. (هر مورد ۰/۲۵)** ۱) به چشم مرحمت سویم نظر کن شفیع آخرت خیرالبشر کن ۲) خشک گردید هم از سوزِ دل و سینه، دوات خامه با سوز، رقم کرد به دفتر تشنه ۳) شیر حقم نیستم شیر هوا فعل من بر دین من باشد گوا ۴) پیر گفتا که چه عزت زین به که نیَم بر در تو بالین نه؟ ۵) گلستان کند آتشی بر خلیل گروهی بر آتش بَرَد زآب نیل الف) در بیت (۱) منظور از «خیرالبشر» چه کسی است؟ ..... ب) در بیت (۳) کلمات «هوا و گوا» چه آرایه‌ای می‌سازد؟ ..... پ) در بیت (۲) یک آرایه بیابید و بنویسید. ..... ت) مفهوم کنایی مصرع دوم بیت (۴) را بنویسید (مصرع دوم این بیت کنایه از چیست؟). ..... ث) در بیت (۵) واژهٔ «خلیل» به چه کسی اشاره دارد؟ ..... ج) تلمیح آرایه‌ای است که شاعر یا نویسنده در شعر خود به داستان، آیات، احادیث و ... اشاره می‌کند، در کدام گزینه این آرایه به چشم می‌خورد؟	۱/۵

www-kanoon.ir

۶	**با توجه به متن پاسخ دهید. (هر مورد ۰/۲۵)** «بدان که اینها همه فرع است و اصل در خوردن آن است که لقمه حلال باید و اگر حرام را صد از اینگونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد و سبب تاریکی دل شود» الف) یک آرایه از عبارت بالا بیابید و بنویسید. ..... ب) منظور نویسنده از قسمتی که زیر آن خط کشیده شده است، چیست؟..... ج) یک کلمهٔ جمع در این عبارت بیابید و مفرد آن را بنویسید. ..... د) «تاریکی دل» کنایه از چیست؟.....	۱
۷	**ابتدا نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید و بعد به سؤالات پاسخ دهید.** چون آن مرد واقف شد که زر ببردند، خجل‌وار بازگشت. آن مرد (.....) زر (.....) ۱) «واقف شد» به چه معناست؟ ..... ۲) معنای واژهٔ «ببردند» مطابق کدام گزینه است؟ الف) جابه جا کردند ب) دزدیدند ج) بخریدند د) گم کردند ۳) زمان، شخص و شمار و شناسهٔ آخرین فعل عبارت را بنویسید. شخص (.....) شمار (.....) شناسه (.....) زمان (.....)	۲
۸	**هسته و وابستهٔ موجود در عبارت زیر را مشخص کنید و در جای مناسب بنویسید. (ابتدا هسته های گروه اسمی را بنویسید و سپس وابسته‌هایش را مشخص کنید و نوع وابسته‌ها را بنویسید).** روزگار دریایی است و کشتی زندگانی ما به‌سوی ساحل مقصود می‌رود. **وابستهٔ پیشین** | **نوع** | **هسته** | **وابستهٔ پسین** | **نوع** | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |	۲
۹	**عبارات زیر را معنی کنید.** الف) در غزا بر پهلوانی دست یافت / زود شمشیری برآورد و شتافت ..... ب) دشمنان تیره‌روی و خیره‌رای ما، این سرزمین را سپند و ارجمند می‌نامند و ایرانیان را به پاس آزادگی‌شان می‌ستایند.	۱
۱۰	**با توجه به دانش خود نسبت به تاریخ ادبیات، عبارات زیر را کامل کنید.** الف) ..... نخستین زن تاریخ‌نویس کُرد در ایران است که علاوه بر «دیوان شعر» ، کتاب ..... اثر دیگری از اوست. ب) جامی شاعر و نویسندهٔ ایرانی در قرن نهم است که از آثار او می‌توان به «هفت اورنگ» و «بهارستان» اشاره کرد، آثار به ترتیب با تقلید از ..... و ..... نوشته شده اند. (به ترتیب بنویسید که جامی، هفت اورنگ و بهارستان را با تقلید از روی کدام کتاب‌ها نوشته است).	۱
	جمع بارم	۱۰

موفق باشید.

www-karnoon.ir

به نام خدا

محل درج مهر مدرسه

دبیرستان دخترانه فرهوشان ناحیه۴مشهد مقدس

امتحان پایانی نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

پاسخنامهٔ سؤالات ترم دوم ادبیات پایهٔ هشتم

تعداد صفحات : ۲ صفحه **پایه:هشتم** **نام درس:ادبیات** **مدت آزمون: ۶۰ دقیقه** **تاریخ: ۱ / ۳ /۰۳**

نمره باعدد:	نمره باحروف:	نام و نام خانوادگی دبیر:	شماره صندلی
...../.....	.....	امضا:	

ردیف	(الابذکرالله تطمئن القلوب) همانابایاد خدا دلها آرام می گیرد.	بارم
۱	**درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.** الف) «گشت از کِلک «فدایی» چو دلش دود بلند»، واژهٔ «کِلک» در این عبارت به معنای «قلم» است. ص غ ب) در عبارت «ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت»، هم آرایهٔ جناس و هم تشبیه وجود دارد. ص غ	۰/۵
۲	**مترادف واژهٔ مشخص شده در عبارت پایین، در کدام گزینه آمده است؟** «ای وطن ای دل مرا مأوا / ای وطن ای تن مرا مسکن» الف) جای امن ب) دوست ج) همراه د) محل نشستن	۰/۲۵
۳	**در عبارت زیر کدام گزینه هستهٔ گروه اسمی نیست؟** «اینترنت پنجره‌ای است که می‌تواند منظره‌ای سرسبز و روح‌انگیز را نشاند دهد یا فضایی طوفان‌خیز را پیش چشم آورد» الف) اینترنت ب) منظره ج) روح‌انگیز د) پنجره	۰/۲۵
۴	**معنی درست واژگان مشخص شده را مقابل عبارت بنویسید.** الف) حد من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن ستایش – شکر ب) در راه طراری به وی باز خورد. دزد	۰/۵
۵	**ابیات زیر را بخوانید و به سؤالات «الف تا ج» پاسخ دهید. (هر مورد ۰/۲۵)** ۱) به چشم مرحمت سویم نظر کن شفیع آخرت خیرالبشر کن ۲) خشک گردید هم از سوزِ دل و سینه، دوات خامه با سوز، رقم کرد به دفتر تشنه ۳) شیر حقم نیستم شیر هوا فعل من بر دین من باشد گوا ۴) پیر گفتا که چه عزت زین به که نیَم بر در تو بالین نه؟ ۵) گلستان کند آتشی بر خلیل گروهی بر آتش بَرَد زآب نیل الف) در بیت (۱) منظور از «خیرالبشر» چه کسی است؟ حضرت محمد (ص) ب) در بیت (۳) کلمات «هوا و گوا» چه آرایه‌ای می‌سازد؟ جناس ناقص اختلافی پ) در بیت (۲) یک آرایه بیابید و بنویسید. واج آرایی صامت «د» – مراعات‌النظیر – تشخیص ت) مفهوم کنایی مصرع دوم بیت (۴) را بنویسید (مصرع دوم این بیت کنایه از چیست؟). نیازمند نبودن ث) در بیت (۵) واژهٔ «خلیل» به چه کسی اشاره دارد؟ حضرت ابراهیم ج) تلمیح آرایه‌ای است که شاعر یا نویسنده در شعر خود به داستان، آیات، احادیث و ... اشاره می‌کند، در کدام گزینه این آرایه به چشم می‌خورد؟ بیت ۵	۱/۵

www-kanoon.ir

۶	**با توجه به متن پاسخ دهید. (هر مورد ۰/۲۵)** «بدان که اینها همه فرع است و اصل در خوردن آن است که لقمه حلال باید و اگر حرام را صد از اینگونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد و سبب تاریکی دل شود» الف) یک آرایه از عبارت بالا بیابید و بنویسید. تضاد – کنایه ب) منظور نویسنده از قسمتی که زیر آن خط کشیده شده است، چیست؟ کسب روزی حلال باید برای همه در اصل باشد نه چگونه غذا خوردن ج) یک کلمهٔ جمع در این عبارت بیابید و مفرد آن را بنویسید. آداب = ادب د) «تاریکی دل» کنایه از چیست؟ گمراه شدن	۱
۷	**ابتدا نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید و بعد به سؤالات پاسخ دهید.** چون آن مرد واقف شد که زر ببردند، خجل‌وار بازگشت. آن مرد (نهاد) زر (مفعول) ۱) «واقف شد» به چه معناست؟ اگاه شد – مطلع شد ۲) معنای واژهٔ «ببردند» مطابق کدام گزینه است؟ الف) جابه جا کردند ب) دزدیدند ج) بخریدند د) گم کردند ۳) زمان، شخص و شمار و شناسهٔ آخرین فعل عبارت را بنویسید. شخص (سوم شخص) شمار (مفرد) شناسه (تهی) زمان (ماضی)	۲
۸	**هسته و وابستهٔ موجود در عبارت زیر را مشخص کنید و در جای مناسب بنویسید. (ابتدا هسته های گروه اسمی را بنویسید و سپس وابسته‌هایش را مشخص کنید).** این روزگار دریای پهناوری است و کشتی زندگانی ما به‌سوی ساحل مقصود می‌رود. وابستهٔ پیشین | هسته | وابستهٔ پسین این | روزگار | – – | دریا | پهناور – | کشتی | زندگانی – ما – | ساحل | مقصود	۲
۹	**عبارات زیر را معنی کنید.** الف) در غزا بر پهلوانی دست یافت / زود شمشیری برآورد و شتافت در جنگ به پهلوانی برخورد کرد پس به سرعت شمشیرش را بالا برد و به سمت او حرکت کرد. ب) دشمنان تیره‌روی و خیره‌رای ما، این سرزمین را سپند و ارجمند می‌نامند و ایرانیان را به پاس آزادگی‌شان می‌ستایند. دشمنان گستاخ و بدنام ما، نام سرزمین ما را جاودانه، پاک و بلند مرتبه می‌دانند و ایرانیان را به دلیل استقلال و آزادیشان ستایش می‌کنند.	۱
۱۰	**با توجه به دانش خود نسبت به تاریخ‌ادبیات عبارات زیر را کامل کنید.** الف) مستوره کردستانی نخستین زن تاریخ‌نویس کُرد در ایران است که علاوه بر «دیوان شعر» ، کتاب تاریخ اردلان اثر دیگری از اوست. ب) جامی شاعر و نویسندهٔ ایرانی در قرن نهم که از آثار او می‌توان به «هفت اورنگ» و «بهارستان» اشاره کرد که به ترتیب تقلیدی از خمسهٔ نظامی و گلستان سعدی است. (به ترتیب بنویسید که جامی، هفت اورنگ و بهارستان را با تقلید از روی کدام کتاب‌ها نوشته است).	۱
	جمع بارم	۱۰

موفق باشید.